

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISME NAGRINĖJAMOS BYLOS SANTRAUKA

Bylos pavadinimas:	Vodo prieš Lietuvą
Bylos numeris:	Nr. 41683/23
Konvencijos straipsnis:	8 straipsnis (teisė į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą)
Perduota Lietuvos Vyriausybei:	2025-09-24

Faktinių aplinkybių, skundų ir bylos dalyko santrauka.

Pareiškėjas skundžiasi dėl leidimo nuolat gyventi Lietuvoje panaikinimo ir draudimo atvykti į Šengeno erdvę, teigdamas, kad šie sprendimai pažeidė jo teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą.

Pareiškėjas – Rusijos Federacijos pilietis, nuo 1989 m. gyvenantis Lietuvoje ir turintis čia ilgalaikius šeiminius bei socialinius ryšius. 1993 m. pareiškėjui buvo išduotas leidimas nuolat gyventi Lietuvoje, kuris vėliau buvo periodiškai pratęsiamas. Pareiškėjas rūpinosi savo motina, Lietuvos Respublikos piliete, kuri dėl amžiaus ir sveikatos būklės yra nuo jo priklausoma. Jis taip pat dirbo Lietuvoje įvairiais laikotarpiais nuo 1998 iki 2022 m.

2023 m. birželio 27 d. Valstybės saugumo departamentas Migracijos departamentui pateikė informaciją, kad pareiškėjo buvimas Lietuvoje kelia grėsmę nacionaliniam saugumui. Teigiama, kad jis pasižymėjo Lietuvai nelojaliomis pažiūromis, buvo susijęs su Rusijos ir Baltarusijos žvalgybos institucijomis, dalyvavo protestuose prieš ES ir NATO bei socialiniuose tinkluose dalijosi Rusijos propagandą platinančia informacija.

2023 m. liepos 5 d. Migracijos departamentas, remdamasis šia informacija, panaikino pareiškėjo leidimą nuolat gyventi Lietuvoje, o 2023 m. liepos 10 d. uždraudė jam atvykti į Lietuvą ir kitas Šengeno erdvės valstybes dvejų su puse metų laikotarpiui. Sprendimas buvo motyvuotas tuo, kad pareiškėjo pozicija dėl Krymo klausimo rodo jo paramą Rusijos Federacijai, todėl jo buvimas šalyje kelia grėsmę nacionaliniam saugumui.

Pareiškėjas šiuos sprendimus apskundė Lietuvos teismams, teigdamas, kad jis aiškiai išreiškė nepritarimą Rusijos karinei agresijai prieš Ukrainą, o vertinimas dėl jo nelojalių pažiūrų yra nepagrįstas. Jis pabrėžė, kad daugiau nei tris dešimtmečius gyvena Lietuvoje ir yra vienintelis asmuo, besirūpinantis savo garbaus amžiaus motina.

2023 m. rugsėjo 28 d. Vilniaus apygardos administracinis teismas atmetė pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą. Teismas rėmėsi Valstybės saugumo departamento pateikta informacija, geopolitiniu kontekstu bei pareiškėjo atsakymais į klausimyną. Teismas pažymėjo, kad asmens teisė turėti įsitikinimus negali būti aiškinama taip, jog ji leistų skleisti pažiūras, prieštaraujančias Lietuvos Respublikos interesams. Taip pat konstatuota, kad pareiškėjas nepateikė įrodymų, jog jo motinos sveikatos būklė yra tokia, kad jai būtina nuolatinė sūnaus priežiūra. 2023 m. lapkričio 29 d. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas galutine nutartimi paliko pirmosios instancijos teismo sprendimą nepakeistą.

Pareiškėjas Europos Žmogaus Teisių Teisme, remdamasis Konvencijos 8 ir 13 straipsniais, skundžiasi, kad Migracijos departamento sprendimai panaikinti jo leidimą gyventi Lietuvoje ir dvejų su puse metų laikotarpiui uždrausti jam atvykti į Šengeno erdvę pažeidė jo teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą. Pareiškėjas, be kita ko, nurodo, kad daugiau nei trisdešimt metų gyveno Lietuvoje, pabrėžia, jog jo motina yra nuo jo priklausoma, ir teigia, kad grėsmė

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISME NAGRINĖJAMOS BYLOS SANTRAUKA

nacionaliniam Lietuvos saugumui jo atžvilgiu konstatuota formaliai. Pareiškėjo teigimu, nacionaliniai teismai nesugebėjo užtikrinti teisingos pusiausvyros tarp teisėto tikslo – nacionalinio saugumo apsaugos – ir jo teisių pagal Konvencijos 8 straipsnį apsaugos.

Šioje byloje Europos Žmogaus Teisių Teismas vertins, ar buvo pažeista pareiškėjo teisė į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą. Jeigu taip, Europos Žmogaus Teisių Teismas nagrinės, ar šios teisės ribojimas atitiko Konvencijos 8 straipsnio 2 dalies reikalavimus: ar jis buvo „nustatytas įstatymu“, siekė teisėto tikslo ir buvo „būtinai demokratinėje visuomenėje“. Teismas taip pat vertins, ar Lietuvos teismai tinkamai įvertino pareiškėjo ilgalaikius ryšius su Lietuva, jo motinos sveikatos būklę bei šių aplinkybių reikšmę nacionalinio saugumo kontekste.